

Tizenegyedik lecke A család és nagycsalád

Az élet igazi, nagy vállalkozásai legtöbbször nem hóstettek, hanem türelemjátékok. (Márai Sándor)

Az alábbi kérdések e-mailen voltak elküldve a nagycsaládosokhoz, illetve a fiatal kismamákhöz (tehát két e-mailés levelezőcsoporthoz). A válaszok közül néhányat összeválogattunk, amelyeket alább idézünk.

- 1. Lehet-e a mostani anyagi körülmények között több gyermeket vállalni, mint kettő? Ha igen, mi a feltétele ennek?**
 - Szerintem lehet, mi is ketten voltunk testvérek, de a szüleim befogadták az öcsém egyik osztálytársát (6 évig lakott nálunk), "ahol két gyereknek jut kaja, ott háromnak is jut" alapon, a többi gond meg mindig megoldódik valahogy (ruhák, egyebek).
Ez is, mint sok minden, hozzáállás kérdése, mindig meg lehet találni a gazdaságos megoldásokat, és nem kell feltétlenül mindenből a legújabbat és a legdrágábbat vásárolni.
Nem anyagi, de fontos feltétel: ha nagycsaládot akarsz, időben láss hozzá!
 - Édesanyámék 5-en vannak testvérek, és nem lehet leírni, milyen, amikor a család összegyűl (5 testvér, 8 unoka, 9 dédunoka és a csatolt részek) de ennek ellenére, nem hinném, hogy bevállalnék, több mint 4 gyermeket.
Egy másik szempont, hogy mikor kezded el a gyermekprodukálást. Én pillanatnyilag 28 vagyok és csak első gyermeket szültem meg, ha 1,5-2 évet hagynék a gyerkőcök között, akkor kb. 34 évesen állhatnék megint vissza dolgozni, nekem ez például nagy hátrány lenne.
 - Lehet, de legalább a szülők egyikének folyamatos, magas jövedelme kell legyen. Amíg kicsi a harmadik gyermek, sok mindent örökölhet nagyobb testvéreitől (kiságy, babakocsi, ruhák stb.) tehát nem kell erre költeni, ellenben előfordulhat, hogy lakásbővítésre/felújításra van szükség, ami viszont komoly kiadás. A pelenka nem kevés pénzbe kerül. Később bejönnek az óvodai, iskolai költségek, a nagyobb gyermeknek ruhát, cipőt kell vásárolni. A számlákat ki kell fizetni, az élelem is sokba kerül, jól be kell osztani a pénzt, felesleges dolgokra nem szabad költeni.
 - A mostani anyagi körülmények között még a két gyermeket is egyre kevesebben bírják vállalni. Szerintem nagyon sok függ a családtól: miről képesek lemondani, milyen segítség érkezik a nagyszülőktől (itt nem gondolok feltétlenül anyagi támogatásra, hanem háztartásbeli segítségre, gyermekfelügyeletre - ami máskülönben drága és nem biztos, hogy megfelelő). Nagyon fontos szempont a fiatal szülők felkészítése a gyermekvállalásra. Sajnos már nincs meg a példa otthonról, hiszen a szülők dolgoznak, fáradtak, nincs idő semmire. Fontos a pár hozzáállása. A férfiak nem minden esetben hajlandók lemondani a kényelmükről, segíteni a háztartásban. Jó lenne, ha a nők vállalhatnának otthon munkát. Vagy, ha a munkáltatók flexibilisebb munkaidőt engednének meg.
 - Egy fiatal párnak elsősorban lakásra van szüksége. Nálunk ez komoly gondot okozott, hogy így is alig férünk. A párom nem tudja elképzelni, hogy hova férne még egy gyermek jóllehet két éve "dolgozunk" de úgy látszik, a Fennvaló bezárta a méhemet, ettől szenvedek, de nincs mit tenni. A második dolog pedig egy biztos munkahely.

Ismerek egy 5 gyermekes családot, és idegroncok lassan, mert egy garzonlakásban laknak, azt is bérlik, és csak a férfi dolgozik, az is csak egy munkás, és a szegény feleség kénytelen takarítónősködni, de sehogy sem elég a pénz. Ettől kiborulnak időnként a gyermekek is, a szülők még inkább. Van öt gyermek, egy gyenge munkahely, lakás nincs, pedig 23 éves a legnagyobbik gyermek. *(Nem az a baj, hogy sok a gyerek, hanem az, hogy nem kezdték el fiatalon a pénzügyeik kezelését – szerk. megj.)* Egy mondatban két dolog szükséges: ha lehetséges, lakás, de ne tömbház, és biztos munkahely.

- Természetes lehet a mostani anyagi körülmények között is vállalni gyermeket. Ez függ a szülők mentalitásától, az anyagi helyzettől, lakástól, egészségi állapottól és nem utolsó sorban egyre több hely botlom bele abba, hogy nem mindegy, hogy a "nagyszülők" vagyis a szülők szülei milyen anyagi háttérrel rendelkeznek. Sok esetben segítség a családnak, hogy a nagyszülőknek van egy kis talpalattnyi földjük, amibe ültethetnek egy picikét, eladnak egy földterületet, a fiataloknak odaadják, akik felhasználják a pénzt. Sajnos ennek a hiányát én is nagyon érzem.
Sok esetben a nagyszülők segítenek a gyermeknevelésben is. Ej de nagy áldás, ha van, aki kivigye a játszótérre a csemetét.
Talán nincsen feltétele annak, hogy hány gyermeket vállal egy fiatal család. Ha a család gyermekcentrikus, akkor is vállal, ha nincs lakása, vagy pénze. Mi is öt gyermekre tippeltünk, de az első születésénél történt egy baleset, és le kellett mondjunk. Én nem mondtam le, és a második születésénél az orvos összeszidott és azt mondta, hogy ha fel akarom nevelni ezeket az apróságokat, 5-6 évig felejtsem el a terhességet. Nem volt lakásunk, albérletből albérletbe költöztünk, 6-szor, (amit már nagyon meguntam), de akkor is vállaltam volna a többit is, és most is vállalnék még kettőt is, hogy hova férnének el, nem tudom, de nem is érdekel. Az a jövő dolga lenne.
- Lehet. Feltétel, hogy jó szervezőképességgel legyen megáldva a fiatal pár, hogy a felmerülő nehézségeket meg tudják oldani, mind anyagi, mind egyéb téren. Jól tudjanak a kevésből is gazdálkodni.

2. Írjatok 3 pozitív és 3 negatív tapasztalatot ami a nagycsaládban való éléssel jár.

- Pozitív: Volt az életemben egy élményem, amikor mind a négy gyermekem ugyanazon a színpadon ugyanabban a pillanatban: székelyruhában rophatta a néptáncot.
Negatív: embert próbáló feladat volt, mind a négyet felöltöztetni és arra is ügyelni, hogy a rendezvény kezdésekor mind a négy még tiszta legyen.
Pozitív: az összes karneváli rendezvényről valamilyen díjjal mentünk haza. Annyian voltunk és annyira szárnyalt a fantázia, hogy örökké nyertünk.
A negatívum az volt, hogy mindig minden alkalommal négyszer kellett pótolni, hogyha valamilyen iskolai akcióba szálltunk, soha nem volt kedvezmény.
Pozitívum, hogy a rokonságunk, a szüleink, a testvéreink, barátaink szeretettel álltak mellénk, segítettek, soha nem vontak felelősségre a sok gyerek miatt.
Negatívum, hogy volt, aki megszólt és úgy gondolta, hogy miattunk vannak a szociális problémák. Egy hazai agglagény és egy magyarországi úr sajnált le.
- Kitartónak kell lenned a következetes nevelésben!
Mindig történik valami váratlan, ezért rugalmasnak kell lenned. (Legyen mindig napi terv, heti terv és havi terv is, ami aztán majdnem mindig borul, mert váratlan esemény jön közbe.)
- Pozitív: Egymáshoz tartozás megélése, alkalmazkodás más családtag igényeihez, egymáson való segítség, közös élmények.
- Pozitív: A második kérdésre pedig azt válaszolhatom, hogy az egyik nagymamám és nagyatám is nagycsaládból származik. Sajnos már egyikük sem él, de megtapasztaltam az összetartást, a szeretetet, ami halálig kísértte őket. A szeretet és az összetartás hihetetlen erőt tud adni egy családnak, számomra ez a legfontosabb. Örömmel tapasztalom mostani nagycsaládosoknál is ezt.

- Pozitív:
 1. Önállóbbak lesznek a gyermekek, mert nincs a szülők ideje bíbelődni mindegyik csemetével.
 2. Több szeretetet kapnak egymástól, mert többen vannak a házban.
 3. Nem igazán ismeri a gyermek azt az érzést, hogy milyen, amikor bezárok a szülők több órára, mert nincs, kire hagyjanak. Ha többen vannak, nem érzik annyira, hogy egyedül vannak bezárva egy lakásba. (tapasztalatból beszéltek)Negatív:
 1. A csendes, befele forduló gyermeknek nehezen van lehetősége kibontakozni, kitárni a lelki bajait, mert nem hagyja a többi. (ezt megint tapasztalatból írom)
 2. Az anyagiak sajnos közbeszólnak. Nincs pénze a szülőknek, hogy minden gyermekének fizesse a 7-8 millió lejes egyetemre való befizetést. És ne mondjam tovább, hogy mennyibe kerül, ha fizetésesre jut be, mert nem agykoponya a gyermeke.
 3. Nem jutnak eszembe csak pozitívumok. (nem rossz ugye?)
- Pozitív: Amit a nagycsaládosoknál megéltem, az önállóság volt. Minden gyermek végezte a maga dolgát, mert nem volt ott anyuka, hogy tegye, vegye, könyörögjön mindegyiknek külön-külön. Erre törekszem én is, a saját családomban, aránylag sikerül, de nem olyan, mint egy nagycsaládosnál. A második pedig, amit éreztem a nagycsaládosoknál, hogy minél több gyermek volt egy családban, annál kiegyensúlyozottabb volt a kisebbik. Ő sokkal több szeretetet kapott, mint a többiek. Valahogy úgy éreztem, hogy oszlik és szaporodik a szeretet egy nagycsaládnál. Hiszem, hogy adatik bölcsesség a szülőknek, hogy a napi egy csésze tejadagot hogyan osszák el a sok gyermek között, miből vegyenek kenyéret stb.
- Pozitív: Összetartás, öröm, hit.
- Pozitív: Nagycsaládban nőttek fel, s bár nem voltak túl jó anyagi körülmények, nem nélkülöztünk, és nagyon jó, hogy most van két testvérem, aki mellettem áll jóban, rosszban. Szeretném, ha a gyerekeimnek is lesz majd legalább két játszópajtása, majd két megbízható támasza, amikor mi már nem tudunk segíteni.

3. Szerinted hogyan lehetne a negatívumokat kiküszöbölni?

- Ruhapénzt vagy ruhát kellene adni azoknak, akik nagycsaládban élnek. Az iskoláztatáskor több anyagi kedvezményt kellene adni a nagycsaládosoknak. Több olyan szöveg kellene a sajtóba, amelyik a fogyásukról és annak rossz hatásairól értekezik.
- Nagy szervező készségre van szükség. Az első gyermeket kell jól megnevelni.
- A negatívumokat csak úgy lehet kiküszöbölni, hogy az édesapa annyi pénzt keres a napi 8 órai munkájával, hogy eltartsa a családot és az édesanya üljön otthon (ne dolgozzon), és szánjon a sok családi teendő mellett időt arra, hogy minden gyermekre jusson legalább 15 perc minőségi idő. Természetes, hogy ketten megoszthatják a munkát a társukkal. Tudom, hogy idillikus. De talán van ilyen is. Nem tudom.

4. Vannak-e anyagi gondok egy nagycsaládban és annak melyek a forrásai illetve, hogyan lehetne elkerülni ezeket?

- Az anyagi gondokból többet kellene felvállaljon a társadalom, mert ezek a gyerekek fogják eltartani majd a jövő generációját.
- Minden családban előfordul anyagi nehézség. Pl. két szülő keresetét többfelé kell elosztani. Tudni kell, merre van akció (leárazás) és akkor vásárolni, nem kell szégyellni a használatukat. (családból kapjuk, vagy turkálóból vásárolunk).

- Sok esetben azért vannak anyagi gondok, mert nem tud jól sáfárkodni a szülő a pénzével. Pl. bankkölcsönt vesz fel, hogy autót vásároljon, vagy szobabútort. Azt pedig nyögni kell évekig. Szerintem az anyagi gondokat nem lehet elkerülni. Hívó ésszel úgy gondolkozom, hogy keményen imádkozni kell minden nagyobb pénzkidadás előtt, mutassa meg az Úr az utat, mert nélküle bizony sokszor butaságokba verjük a kis pénzünket. Máshelyt azért nincs elég pénz, mert iszik valamelyik társ. *(Tévedés! az anyagi gondokat igenis el lehet kerülni, megfelelő tervezéssel és egy minimális pénzügyi tudással. Szükség van Isten segítségére, de a legtöbb rajtunk múlik. – szerk. megj.)*
- Az anyagi gondok természetesen arányosak a család nagyságával. Enyhíteni lehet, ha van kivel összefogni (pl. használt ruhákat átadogatni egymásnak). Fontosnak látom, hogy a szülők az „első hét évben” annyit nyújtsanak a gyerekeknek, hogy az elegendő legyen nagyobb korukban, amikor a szülő kénytelen több időt szentelni a munkának a megélhetés érdekében is.

5. Mire lenne szüksége egy fiatal párnak, hogy 3-nál több gyereket vállaljanak?

- Erkölcsei támogatásra a nagyszülei, szülei, testvérei és környezete részéről. Lakás, biztos munkahely és jó egészségi állapot. Lelki erő és lelki gazdagság.
- Pozitív példára, szülői támogatásra, optimizmusra, humorérzetre, biztonságérzetre, gyermekszerepre, önbizalomra.
- Talán még annyit, hogy a házaspár nyilvánítsa ki egymás iránti szeretetét, tiszteletét, megbecsülését, fontos, hogy majdnem minden dologban egyetértsenek, vagy ha nem, tudjanak, kompromisszumot kötni. Sok sikert kívánok.
- Elszántság, és hit.
- Egyelőre úgy tűnik, hogy a mi anyagi körülményeink nem teszik lehetővé csak 2 gyerek vállalását (egyelőre csak 1 van, a második útban), de lehet, hogy 2-3 év múlva már másként vélekedünk, illetve nem csak az anyagiakat találjuk majd akadálynak, hanem pl. a szakmai karriert, a kicsi laskást, vagy esetleg valami mást - nem tudni még. Én még nem mondtam le arról, hogy legyen 3 gyermekem, de még nem tudok végérvényes választ adni.
- Lehet most is több gyermeket vállalni, mi is többet szeretnénk. A pénzügyi helyzet nagyon fontos, többszobás lakás (legalább 3-4 szobás) esetleg ház elengedhetetlen, amely jó, hogyha saját és nem banki kölcsönből vett; fontos a nagy, tágas autó, de ez nem elengedhetetlen, és a nyitott pozitív hozzáállás.
- Hitre, bizalomra, családközpontú értékrendre.

Olvasásra ajánlott források :

Csalad.lap.hu	-	gyűjtőportál
Nagycsalad.lap.hu	-	gyűjtőportál
www.noe.hu	-	Nagycsaládosok Országos Egyesülete
http://szpma.hu/node/101	-	Az “Áldás,népeesség” mozgalomról

Gyökérerősítés székely módra (Csíki Sándor írása)

Borongós őszi nap. Nem tudja az idő, hogy felhagyjon a szomorkás könnyezéssel és rávesse napsugarait a gyülekező tömegre, avagy hulló esőcseppjeivel áztassa a földet. Azt az anyaföldet, amely szemmel láthatóan még azoké, akik székely-magyarok.

Szálfa termetű fiatalember magyaráz a téren összesereglett szeredai jónépnek. Hangos szóval, határozott tekintettel szórja a szebbnél-szebb gondolatokat arról, hogy mit fed ez a szó, hogy baranta. Bocskai szobrával szemben, hős alakjából erőt merítve.

Aztán bevonul a csapat. Ostor pattogtatása múltat idéz, virtust ébreszt és szemet-lelket gyönyörködtet. Később íjjak feszülnek, botok csapnak össze, aztán a mindent feloldó, férfias tánc következik. Végül az elszánt harcművészek himnusza melenget.

Székely ruhás fiúcskák és leánykák suhannak át a téren. Ruhájuk egyedi, csak minket, székely-magyarokat jelképez. Nem jár benne a japán dzsudzó, a kínai kung-fu-zó, de oláh „pérényicázó” sem. Ezeket a kincseket erő viseleteket ne keresd máshol népeken. Székér gurul be a kisváros főterére. Házi szövésű tarka szőnyegekkel gondosan takart deszka ülések csalogatják a csőszlegényeket, a csőszleányokat lovas kocsikra. Szépek a lovak, a ruhák, a szőnyegek, de ezer-hajfonatú kicsi lányaink szépsége legékesebb.

Borongós őszi nap. Nem tudja az idő, hogy felhagyjon a szomorkás könnyezéssel és rávesse napsugarait a gyülekező tömegre, avagy hulló esőcseppjeivel áztassa a földet. Azt az anyaföldet, amely szemmel láthatóan még azoké, akik székely-magyarok.

Templomozásra sietnek a székelyek. Az asszony nép jó csinosan felöltözve, a férfiak a kötelező fehér ingükben vonulnak be a harang hívó szavára a szent házba. Oda, ahová a székely ember errefelé mostanában jóval ritkábban jár, mint temetésekre.

Pedig ez az a hely, ahol kizárólag a saját törzse körében megpihenhet. Ez az a hajlék, ahol nem kell betolakodók nyelvén beszélnie, nem zúdul rá tőle idegen értékcsatornák szennye. Most is erőt merít, a kicsiny székely ikerpár keresztelését elnézve.

Borongós őszi nap. Nem tudja az idő, hogy felhagyjon a szomorkás könnyezéssel és rávesse napsugarait a gyülekező tömegre, avagy hulló esőcseppjeivel áztassa a földet. Azt az anyaföldet, amely szemmel láthatóan még azoké, akik székely-magyarok.

Az égi hatalom végül a könnyezés mellett dönt. Sűrű esőkönnyével verdesi, áztatja Krónikást, aki messze földről hazatérő, soha nem látott eszmetársát várja Bocskainál. Annál a jó öreg, száz évet is elrugó mellszobornál, mely négyszáz évet őriz magában.

Magába megy le Krónikás is azokkal a gondolatokkal, melyeket az Ausztráliában élő író közöl a hallgatósággal. Intése csobog, tisztán fut, akár a Kicsi-Nyárád hűs vize:
Székelyek, tartsátok meg ősi értékeiteket! Mert ők is megtartanak örökre benneteket.

„...Így készülünk szelíd háborúra,
Mindig magunkért, soha mások ellen,
Sót párolunk és vásznakat szövünk,
S míg kisebbítnek lassan megnövünk!”

Dsida Jenő

Végül pedig nézzünk néhány mondást a családról:

Légy a szüleid szeme-fénye, kistestvéred hű nővére és majd valakinek drága kicsi felesége. (Esze Éva)

Nem kell egyedül élned a világban, ott van a testvéred. (Schweitzer Albert)

Még csak egymagam valék Tavaly ilyentáiban, Az idén már kettecskén Vagyunk a szobában. Furcsa lesz, ha már ez egy Darabig majd így mén: Esztendőre hármacskán, Azután négyecskén. (Petőfi Sándor)

Mert hiszen annál nincs soha szebb és nincs derekabb sem, mint amikor egymást értő szívvel tartja a házat férj és nő, nagy fájdalomra a rosszakaróknak, jóakarók öröme, jeles hírére maguknak. (Homérosz)

Soha ne fordulj szembe a családdal, mert nem jó magányosan evezni. Ha bosszantóan kidörzsölték is csuklódat és bokádat a családi kötelékek, akkor se feledd, hogy nélkülük - nos, hát ki lennél? A család melletted áll, ha baj van, és a legtöbb esélyt adja meg neked. Amikor a vetélkedő vezetője azt mondja: "Nevezzen meg valamit, amit a hűtőszekrényben talál", és te azt mondod, "Szótár", mire az ország túlnyomó többsége a tévé előtt azt sikítja, "Ezt a hülyét!", na, ki az, aki tapsol és azt mondja, "Jó válasz, jó válasz!?" Hát persze, hogy a családot, ugyan, ki más lehetne? (Dennis Miller)

A kötelék mely igaz családot összefűzi, nem a vér, hanem az egymás élete iránti tisztelet s a benne lelt öröm. (Bach Richard)

Egész lényemben érzem azt az igazságot, hogy a férj és feleség nem különálló lények, hanem ez a kettő: egy. (Lev Tolsztoj)

Sose szégyeld a származásodat. Lesznek majd, akik az orrod alá dörgölik, de azokat észre sem kell venni. (J.K.Rowling)

A legfontosabb, amit egy apa tehet a gyermekeiért, hogy szereti az anyjukat. (Theodore Hesburgh)

Jó, hogy én én vagyok. Jó, hogy te te vagy. De a legjobb, hogy mi mi vagyunk. (Pam Brown)

A természet tövisek közé rekeszti a gyenge rózsát, nem azért, hogy szaggassa, hanem, hogy oltalmazza. Az atyák dorgálása efféle tövis: oltalmazza, nem hervaszítja a fiait. (Pázmány Péter)

Ne kívánd senki szeretetét. Ne utasítsd el senki szeretetét. Úgy áradjon szereteted, mint a tűz fénye-melege: mindenre egyformán. Akik közel jönnek hozzád, azokra több essék fényedből és melegedből, mint akiknek nincs szükségük terád. Családtagjaid, mindennapi társaid s a hozzád fordulóknak legyenek számodra, mint a kályhának a szoba, melynek melegítésére rendelik. (Weöres Sándor)